

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo de dedicatione ecclesie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

ordināde receptōis Fo. LXXXII

Inferfici. **C**oz. xj. Qui nō. 2 bi. idi. iu. sibi mā. 2 bi. **Q**uod p̄culosus ē indigne cōica re. Huius autē p̄culi magnitudine exprimit p̄s. in illo plā. Saluū me fac deus 2c. vbi dicitur. Fiat mēsa eoz corā ip̄is in laqueū 2c. vsq; ibi. Et cū iustis nō scribant. Ubi ponitur nouē maledictōes veniētes sup ma le cōicātes. Prima est maledictio illa q̄a u tōis. iō dicitur. Fiat mēsa. s. cōionis: corā ip̄is in laqueū. s. p̄cti q̄ guttur p̄ qd̄ trāsīt eoz/ pus ch̄i a diabolo illa q̄a. j. **C**oz. xj. Qui tūq; mā. pa. vel bi. ca. dñi. indi. re? erit cor. et san. dñi. Et sicut ip̄i deuorāt ch̄im: ita deuorat eos diabolus? 2 deglurit in q̄libet indigna cōmuniōe p̄ gradū guōnis dāna tiōnis. **J**ō subdit: 2 in retributiōes. s. p̄cti sui. **S**ecunda est maledictio scādalaris **J**ō subdit: Et in scādalu: q; p̄ malā vitaz mltōz cōicantiū mlti scādalarizant 2 mur/ murāt **R**o. xij. Videte ne ponat; offen diculū fratri vel scādalu. **T**ercia est ma ledictio execratiōis: de q̄ subdit: **O**bscu/ renf oculi eoz ne vidēat. i. anie sue iniqua/ tēz turpitudine: q; **S**ap. ij. Execerant eos malicia eoz. **Q**uarta est maledictio incur uatiōis: de q̄ sequitur: Et dorsus eoz sp̄ in/ curua: q; execerato intellectu. Itaq; curua ē hō ad terrena p̄ affectū. In cui? p̄sona dicitur **U**ter fac? sum 2 curua? sū 2c. **Q**uinta est maledictio puocatiōis. s. ire dei: de q̄ se quit: **E**ffunde. i. effundis sup eos irā tuā 2 furore ire tue p̄phēdat eos. i. sicut ip̄i te i/ digne p̄phēdūt: ita tu p̄ irā 2 iusticiā tuā eos p̄phēde. **N**ā q̄si lamētabis q̄grit x̄p̄i de talib; di. illd̄ psal. **O**s petōris 2 os do/ losi sup me aptū est. Et sepe euenit qd̄ ait ps. **A**dhuc elce eoz erāt in ore ip̄oz 2 ira dei ascēdit sup eos. **I**te ps. **E**ffunde iram tuā in gētes q̄ te nō nouerūt. **S**exta est maledictio abbreviatiōis. s. vite: de q̄ seq̄t **F**iat habitatio eoz defra. s. p̄ mortē 2 p̄t silentiā: 2 in tabernaculis eoz nō sit q̄iba/ biter: et cām subdit di. **Q**uā quē tu p̄cussit/ si p̄secuti sūt 2 s̄f̄ doloze vlnēz meoz addi derūt. **D**e? em̄ ex amore suo ch̄im p̄ nob̄ passiōi tradidit. **I**uxta illd̄ **E**sa. lq;. **P**ro p̄ter scel? p̄p̄t mei p̄cussit eū: sed male cōi/ cātes hūc p̄sequitur sibi iniuriā faciētes **J**ō bene dicit de eis: **F**iat habitatio eoz de/ serrate. **J**ō de male cōicantiū dicit apls ad

litterā. j. **C**oz. xj. **J**ō inter vos multi in fir mi 2 imbecilles 2 dormiūt mlti. s. p̄ mortē **S**eptima est maledictio multiplicatiōis scz iniquitatis: de q̄ sequitur: **A**ppone. s. p̄missi/ siue: iniquitāte sup iniquitāte eoz vt riant de malo in peius. **A**poc. vi. **Q**ui in sordib; 2 sordescat adhuc. **O**ctava est maledictio induratiōis. s. cordis: de q̄ sequitur: nō in/ tret in iusticiā tuā: lz intrēt in iusticiā suā. **F**ormāt em̄ **A**bi p̄sciētias q̄les volūt/ s̄ ml̄ lericordia p̄sumētes: 2 nō intrāt in iusticiā dei q̄ est veritat; via quā intrat hō p̄ spū alia bona. **R**o. x. **I**gnorātes iusticiā dei 2 suā volentes statuerē: iusticie dei nō sunt subjeti. **N**ona est maledictio exclusiōis. s. a p̄sortio electoz et iustoz. **D**e q̄ sequitur **D**eleat de libro vitētiū 2 cū iustis nō scri bant. i. p̄ aptissima signa male p̄uersatiōis ibi nō esse septi: exteri? oñdant. **T**andem autē sicut b; **D**atr. xij. **S**epabunt angeli malos de medio iustoz. **P**er itaq; q̄ piculosum q̄q; dānabile sit indigne cōica re: qd̄ em̄ detestabil? esse pōt: q̄ p̄ssimo testu sic clement ad nos veniēt talē iniuriā facere. **P**atēt igit q̄nq; mysteria q̄ de san ctissimo atq; p̄cellētissimo eucharistie sa/ cramento sup fuerūt p̄posita. q̄ sunt p̄fecto tota mētis intentiōe ac feruēt affectiōe a cūctis fidelib; p̄plāda/ vt p̄ hōz p̄sident ratiōne sp̄ magis ac magis rā venerabile sacrm̄ in maiorē habeam? reuerentiā: et cū feruentiori deuotiōe ad ip̄m accedat; vt in virtute tibi illius rāsancti: tamq; di gnissimi (in q̄ ch̄im dñm sub speciez sumi/ mus velamine puenire possim? ad mon/ tē sc̄m̄ dei: vbi ip̄m clare videam? facio ad faciē in p̄petuū cū eo cū omni locūditatis dulcedine regnāturi. Amen.

Sermo de dedicatione ecclesie.

Terribilis ē **l**oc? iste. **G**en. xvij. de ml/ tis locis dici possunt ver/ ba p̄posita. **P**rimo de loco huius terre/ ne habitatiōis. **E**st enim terra locus no bis terribilis. **N**ā quicūq; terrā videmus cām habem? reducēde in mēoriā illā terri

De dedi. eccē. De myst. admi

bilē sententiā dē q̄ dicitū est hoi. Gen. iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo donec reuertaris in terrā de q̄ sumpst es: qz puluis es et in puluere reuertes. Recte q̄ de terrā dicere possumus. Terribilis est locus iste terribilis in q̄ terrando: qz nos terrere dicitur Admonet ei nos terra vt recognoscamus qm̄ de terra sumus in terra et de terra viuimus: et in terrā reuertemur. Secundo dicitur p̄ h̄mōi s̄ba d̄ loco corpore in carceratōis: q̄ vtz in carceratōe aia in corpore isto mortali. Est p̄fecto aia deuota in corpore sic in carcere: qz sicut dicitur Sap. iij. Corpus qd̄ corripit aggrauat aiam: vtz impedit ei⁹ elevationē ad sup̄na. H̄m̄ ergo de corpore suo dicere p̄t aia deuota. Terribilis est locus iste. Tertio de loco ecclesiē sc̄ificatōis. s. d̄ domo sc̄ificata et deo dedicata. Ip̄e erem̄ d̄ns terribilis d̄. Deutero. x. Magni portus et terribilis. i. tremēdus et reuerēdus seu venerabilis. Sic etiā nomē d̄i terribile d̄. ps. Sancti et terribile nomē ei⁹. Sic q̄ et domus dei terribilis d̄. Jo. de ea dicitur nūc. Terribilis est locus iste. i. reuerētia dign⁹ seu venerabilis et tremēdus. Vñz multū terri debem⁹ si in tali loco irreuerētes et in deuoti fuerim⁹ cū sit dom⁹ dei. Est q̄ locus iste terribilis. i. venerabilis p̄ ei⁹ de dicationē et sc̄ificatōez. Cui⁹ vtz dicationis festū solēniter letāter et deuote ab omnib⁹ ch̄i fidelib⁹ celebrādū est. Vñ de p̄feta. dis. j. c. Solēnitates d̄. Dedicatōis solēnitatis est sinḡlis anis solēniter celebranda. Vñ Jo. x. Legim⁹ qz ch̄is p̄sonaliter affuit in festo dicationis templi. Vñ ibi d̄. Facta est encenia hierosolymis et hyems erat et ambulabat iesus in portu ierusalomonis. Et Ero. xij. legit p̄ceptū fuisse a d̄no qz vniuersus pplus israel ter ierusalō. i. in trib⁹ festiuitatib⁹. s. pasche p̄tecostes et tabernaculoz p̄senteret se in hierlā et offerre deberet hostias i lege determinatas. et Eldre. vj. d̄. qz filij israel fecerūt dicationē tēpli cū gaudio. Si itaqz sic solēniter celebrabāt dicationē tēpli: vide q̄nta deuotioē celebrare nūc debemus dicationē ecclesie deo p̄secrare. Nā multo excellentior ē dicationē quā nūc celebram⁹ q̄ esset dicationē illi⁹ tēpli. Vñ videre q̄nto excellentior: tāto vtz q̄nto

piras excellē figurā: q̄nto sacrificiū n̄m qd̄ est sacrificiū corpis ch̄i excedit sacrificia tēporis illius. Sublimis igit atqz venerabilis plurimū ē sanctificatio siue dicationē quā nunc colim⁹. Jo p̄pter talem sc̄ificatōē h̄m̄ dicim⁹ qm̄ terribilis ē locus iste. Circa h̄mōi at dicationē tria sūt p̄cipue declarāda mysteria ex q̄b⁹ etiā declarat⁹ euident⁹ apparebit qm̄ terribilis est locus iste.

Primum: ē mysteriū admirāde signōis: vtz qd̄ nob̄ fecer material tēpli dicationē. Secundū: est mysteriū p̄replāde sc̄ificatōis: vtz de mō sc̄ificatōis tēpli q̄b⁹ per eā ostēdit q̄ntē faciēda ē sp̄ual tēpli sc̄ificatō. Tertium: est mysteriū obseruāde veneratōis: vtz q̄ntē loco deo dicationē debet deuota veneratio.

Primum igit est mysteriū admirāde signōis. Vbi p̄siderādū est qz tēpli material dicationē tres p̄cipuas h̄y signōes oī deuotioē p̄replādas. Prima: ē signō sp̄ual sc̄ificatōis. Secūda: ē signō sp̄ualis despoñtōis. Tertia: est significatio nuptialis celebrationis.

Prima ē significatio sp̄ual sc̄ificatōis. Materialis em̄ tēpli sc̄ificatio signō sp̄ualis tēpli. i. ante rōnalis sc̄ificatōē. Aug⁹. i. fer. Quonēscūqz fratres charissimi altarij vel tēpli festiuitate colunt: si fidelit̄ si diligētē attendim⁹ et sc̄e et iuste viuunt: qd̄ qd̄ in tēplis manufact⁹ agit: totū in nob̄ sp̄uali edificatōe cōplet. Hec aug⁹. Vñ d̄ hoc templo sp̄uali d̄. j. Cor. iij. Nescit⁹ qz tēplū dei est⁹ vos et sp̄ritus d̄i habitat in vob⁹. Si q̄s autē tēplū dei violauerit: disperdet illū de⁹. Tēplū em̄ dei sanctū est qd̄ est⁹ vos. Hoc d̄ paulus iustis et bonis. Vbi em̄ pot⁹ sūt tēplū diaboli q̄ d̄i. Apoc. xvij. Cecidit babilon et facta ē habitatio demonior⁹. Est itaqz aia iusta tēplū sp̄uale d̄i. Jo. d̄. apo. xij. Ecce tabernaculū dei cū hoib⁹ et habitabit cū eis. Sic q̄ i tēplo materiali tractat⁹ vtz sacrificiū corpis ch̄i et admittit⁹ strāf sacra: sic in tēplo sp̄uali p̄sc̄iaz n̄fap bonoz opez sacrificia iugit⁹ tractāda sūt. Aug⁹. x. de ci. dei. Vtz sacrificiū ē omne op⁹ qd̄ agit vt sc̄a societate ihercam⁹ d̄o

Secūda ē significatio spī

ritualis desposatōis eccle vitz z cuiuslibz
sue iuste cū chzo. Vñ in qdā p̄sa bñi solē
nitaz cārat ecclā. Hierlm̄z s̄o filie cetus
ois celest̄; curie melos p̄gat iugis leticie
ailā. Ch̄s em̄ desposat̄ hodie matrē no/
strā norma iusticie quā de lacu traxit mi/
serie eccliaz. Et qz h̄mōi desposatio fit p
celestē grāz a deo p̄re descēdētē. 3o Apo.
xxj. Et in eplā hodie rne solēnitaz or̄ Vi
di civitate serām hierlm̄. i. eccliaz militan
tē: descēdētē de celo a deo paratā sic spon
sam omatā viro suo. Hec aut̄ desposatio
qz p̄re ip̄i eccle fit p̄ fidē in baptismo rep̄
missaz: et p̄te dei z p̄ misericōdiam z misera
tionē q̄ credētibz p̄mittit gl̄iaz sempiternā
Osee. ij. Spōsabo te mihi in sempiternū
spōsabo te mihi in m̄ia z miseratōibz: spō
sabo te mihi in fide. 3n h̄ artēde ch̄i dul
cedinē q̄ vult dīci spōsus aiaz. O felix
illa aia q̄ spōsō tā dulci: tā piō: tā benigno
corde castissimo adheret. Sz heu q̄ m̄i/
sera aia q̄ relicto: tā dulci spōsō p̄ iordina
rū amore carnis v̄l m̄di fornicat̄ z efficit
adultera. O q̄ miseri est̄: vos gulosi z lu
ruriosi q̄ p̄ turpissimo carnis amore: dul
cissimi iesu amore amittit̄. O q̄ infelices
auari qui plus mundū q̄ ch̄m diligitis
O itēz q̄ infelices z stulti supbi z abicio
si q̄ p̄ mūdant honoz̄: vanitate honozē in
ap̄ p̄ciabile dīne desposatōis reliq̄tis. La
lū v̄t q̄ aie nō sūt p̄e ch̄i spōsē sz fornicā
trices z adultere. O rē pilus detestabile
nō suare fidē tāto spōi rep̄missaz. Sola
q̄ppe aia iusta dīci d̄z ch̄i spōsa. Sic aut̄
in desposatōe carnali spōi dare solet spō
se arras aliq̄s: sic ch̄s spōse sue eccle z cui
libz aie iuste dat arras nobilissimas do/
nec pueniat ad celestes nuptias. Sūt aut̄
h̄mōi arre: nobiliss̄ ia sacra i q̄bz relq̄z a/
mōz ille dulcissim̄ q̄ ch̄s suā spōsaz dili
git: z desiderat eā sibi p̄petuo copulari in
civitate celesti. Inter q̄ sacra p̄cipuū ē illō
nobilissimū atq̄ dignissimū eucharistie
sacm̄ dñice passōis remēoratiuū z dulco
ris ineffabilis ip̄i spōi cōtētiuū: qd̄ ip̄e dat
eccle militāri yr pign̄ z arrā celest̄ gl̄ie:
nec ei p̄ciosiore arrā dare poterat q̄ seipm̄
Dat igit̄ nūc seipm̄ spōse sue sub specie sa
cramentali yr sic secura sit qz rādē ip̄i spōcia

bit z videbit eū clarissim̄ z apto intuitu
cū eo in perpetuū gaudebit in nuptijs ce
lestibz. Vñ sacm̄ eucharistie dīc̄t p̄ign̄
etne glorie. Vide supra in sermōe de cor̄
pore ch̄i in q̄tro mysterio in tertio signi
ficatōne. zc.

Tertia est significatio nu

ptialis celebratōis. Significat em̄ templi
dedicatio p̄p̄tuā illā celebratōez celestiu
nuptiaz eccle triūphāt̄z iā spōsō suo ch̄o
adunare. Vñ i p̄sa cārat ecclā. O solēne
festū leticie quo vn̄it ch̄s eccle: in q̄ n̄re sa
luz nuptie figurant. 3ste sūt nuptie p̄pe
tue z immortalis leticie nō trāsitorie gl̄ie: sz
p̄m̄nēt̄z z eterne. 3o Apo. xix. Gaudea
mus z exultem̄ z p̄em̄ gl̄iaz et: qz vene
rūt nuptie agni z vior̄ ei p̄parauit se. Et
bñ dīc̄t p̄parauit se: qz nullus ad has nu
ptias introducti valet nisi p̄paratus z ves
te nuptiali (q̄ est charitas) indut̄. Unde
Matth. xxv. dīc̄t. Q̄se parate erāt itra
uerunnicū eo ad nuptias: z clausa ē ianua
virginibz sz impreparatis ne intrarent.
Q̄nta suauitas est introire ad h̄mōi nu
ptias. Ad has igit̄ ardentissimis deside
rijs nos p̄pare debem̄ q̄ dīc̄t sp̄s h̄m̄.
Apo. xix. Beati q̄ ad cenā nuptiarū agni
vocati sūt. Considera itaqz ex dictis q̄nta
sit ista dedicatōis solēnitaz in q̄ nobis tan
ta rēp̄sentant n̄re salutis mysteria. Vide
ergo qm̄ hodie facis solēnitare sanctificatio
nis aiaz: desposatōis eccle: z aiarū iusta
rū: et celestiu nuptiarū eccle triūphāt̄is.

Secūda est mysteriū cōtemplande

sanctificatōis vbi sūt p̄cipue notan
de tres p̄sideratiōes.

Prima: ē p̄sideratio causalis rōnis.
Secunda: est p̄sideratio ceremonialis
obseruatōis.

Tertia: est consideratio moralis exem
plationis.

Prima ē cōsideratio cau

salis rōnis: vbi vidēde sūt rōnes siue cau
se p̄pter q̄s oportet rēplū dīcari siue sancti
ficari. Ps. Domū tuā dñe decet sanctitu
do. Et hoc p̄cipue propter tres rationes
sue causas. Prima: est rō plenioris ex
pulsōis: vt vīz plen̄ inde demones ex
pellāt nec ibidē audeāt habitare. Nā talis
loqus p̄ dedicatōne efficit eis multū ter

Ber. de dedi. eccē De myste. cōtē

ribilis. **30** in p̄cipio misse hui? solēnitas
tis cāta illud **Gen.** Terribilis ē loc⁹ iste
scz demonibz. Per p̄secrationē em̄ expellit
z obsurat p̄tās demonū. **Uñ** refert **Gre.**
in. iij. dial. q̄ cū ecclia q̄dā arrianoz fidelit
bus rēdita p̄secraret z reliquie b̄ti sebā
stiani z b̄re agathe illuc delate fuissent: po
pnl⁹ ibi dēz gregat⁹ est. **Ubi** em̄ dicit **Gre.**
se interfuisse ad h̄ replū dedicandū. **Cū** ḡ
pp̄li fba sese p̄mereet: q̄dā ex eis q̄ iuxta
sacrariū stabat porcū subito inter suos pe
des huc illucqz discurrere senseret: quē dū
ynūqzqz sentiret z iuxta se statim indica
ret: idē porc⁹ ecclē ianuas perit z oēs per
qz trāsuit in admirationē cōmouit h̄yic⁹
ri nihil potuit q̄uis sentire potuisset: q̄d
idē iteo dina pietas oñdit vt cūctis pate
sceret qz de loco eodē Anūd⁹ inhabitator
exiret. **Hec Gre.** **Secūda** ē rō honorabi
lioz munitatōis: vt vtz ibidē honorabi
li⁹ sacra ministrant z reuerēt⁹ cult⁹ diui
nus celebret z noscē dei inuocet. **ij. Reg.**
ix. **Erūt** nomē meū ibi in sempitnū z oculi
mei z cor meū cūctz diebz. **In** tēplo dedi
cato. **P̄s.** **Dñs** i tēplo sc̄o suo. **Tertīa**
est rō efficacitōis exauditiōis. **Ex**inde em̄
oziōnes ibi facit nō modicā efficacā p̄se
quūf imo sūt magis exaudibiles: q̄d sigt.
ij. Reg. vij. **Cū** venerit q̄s z orauerit in
loco isto. **s. deo** dedicato tu dñe exaudies i
celoz in firmamēto habitaculi tui z facies
oia p̄ q̄bz vocauerit te. **Hec** ibi. **Dño** q̄p
p̄st̄ do accepta ex deuotiōe orāt. **Aug.**
ad p̄bā. de orādo dei. **Dignior** seqt̄ esse
ctus: q̄nto seruētior p̄cedit affectus. **Hec**
aut̄ deuotio auget d̄z ex p̄sideratōe p̄se
cratiōis loci. **30** ceteris paribz efficacior
ē oīo in loco p̄secrato. **Uñ** etiā tal̄ loc⁹ d̄z
loc⁹ oziōis: vt h̄t **Esa. iij.** **In** figura hui?
Gen. xv. vij. **In** illo loco vbi postea dedica
tū est: tēplū salomonis vidit iacob scalam
cuius summitas celos tangebāt: z an
geloz p̄ eam̄ ascendentes z descendentes
ad signādū q̄ orantibz in loco dedicato al
sunt angeli eoz oziōnes in celū deferētes z
dona grāz orantibz afferētes. **Uñ** ibi dem̄
seqt̄. **Clere** nō ē hic aliud nisi don⁹ dei z
p̄tra celi. **Similit̄** aut̄ de tēplo spūali q̄d
est aīa dicendū est q̄ oportz illd̄ sanctificari.
Dño p̄p̄ diaboli expulsionē. **Ja. iij.** **Re**
sistite diabolo z fugiet a vobz. **Nō** em̄ p̄t
de habitare in anima nisi inde prius dis

bolus expellatur. **ij. Corinth. 6j.** **Que** cō
uērio ch̄i ad bella: q̄ d. nulla. **Non** habi
tar. p̄fecto dñs nisi in corde sc̄o. **P̄s.** **Tu**
aut̄ in sc̄o habitas. **Secūda** p̄p̄ operatiōis
acceptatōz. **Nō** em̄ p̄nt opa hoīs eē do ac
cepta nisi p̄us p̄sona ei⁹ deo sit placēs et
ita sc̄a. **Uñ** **Gen. iij.** **Respect** dñs ad a
bel z ad munera. **Ubi** nota q̄m̄ p̄mo res
spectat ad abel: z deind̄ ad munera ei⁹. **Qz**
si p̄sona ip̄a nō sit deo accepta: nullatenus
p̄nt ei⁹ sacrificia vel opa eē deo sc̄a. **Ter**
tio p̄p̄ oziōis exauditiōz vt vtz oziōes sūt ma
gis exaudibiles. **j. 30. ij.** **Si** cor n̄m nō
rephēdit nos fiducia h̄m⁹ vt q̄dā i ora
tiōe petierim⁹ accipiam⁹. **Oporet** igitur
aias n̄ras eē sc̄as. i. mūdas z in bono p̄
posito firmatas z deo dicatas: vt digne
sūt fieri tēplū dī. **Leui. xj.** **Sc̄ti** estote q̄m̄
sc̄tūs sum̄ d̄r dñs. **Et j. 2. v. 1. ij.** **Hec** ē
volūtas dī sanctificatio vestra.

Secūda ē cōsideratio cer
rimonialis obfuarōis. **Ubi** sūt p̄sideran
de cōmōne ille q̄ in tēplo materialis de
dicatiōe obfuarī solent p̄ q̄s sigt̄ nob̄ ea
q̄ ad spūalis tēpli dedicatiōis z sanctificati
ōis necessaria sūt. **Et** p̄cipue h̄c p̄siderabi
mus tres p̄ncipales cōmōnes q̄s etiā
cū dei grā spūaliter exponem⁹. **Prīma**
ē cōmōnia p̄cessiōal̄ arcūtiōis. **In** dedi
catiōe em̄ ecclē materialis facit eps i
cursu ei⁹ triplicē p̄cessiōē in q̄ etiā facit
trīnā p̄cessiōē ad p̄trā z trīnā p̄clama
tiōē dī. **Attollite** portas zc. **Allegorice.**
Illa triplex circūgō signat triplicē circū
tū quē ch̄s fecit p̄p̄ ip̄ius ecclē sanctificati
ōis. **Prīm⁹** fuit de celo i mūdū. **Secūda** de
mō i limbū. **Tertīa** de limbo ad celum.
Uñ ē p̄ illū spūalicē circūitū sigt̄ q̄ ecclā illa
p̄secrat ad honorē trinitat̄. **Trīna** p̄cessi
ōis sigt̄ spūalē ius q̄d h̄z ch̄s in sua ecclia
spūali. **i. aiabz iustz**: p̄p̄ q̄d merito sibi d̄z
aperiri porta cordis: sic clamat **Esa. v. vi.**
Ap̄t mibi foroz mea. **Est** ei ip̄a ecclā ch̄i
iure creatōis: iure redēptōis: iure p̄missi
ōis. **Ans.** **Certe** dñe qz me fecistis:
qz me redemistis: qz tāta p̄mittz debeo a
mozi tuo meip̄m totū: imo debeo amozi
tuo plus q̄ meip̄m q̄nto maior es meip̄o
p̄ q̄ dedisti teip̄m z cui p̄mittz teip̄m. **Hec**
ille. **Trīna** aut̄ p̄clamatio sigt̄ triplicē d̄z
iure potētē effectū i celo: in mō d̄m̄ infer

plade significatōis F. LXXXIII

no. Manifestat em dei potētia in celo in remuneratōe bonoz p glaz. In mūdo in p̄fuitōe r p̄p̄gatoe rez p naturā. In inferno in punitōe rep̄boz p iusticiā. **Do** r̄ r̄ r̄ p̄o p̄ triplice p̄cellione s̄ḡf̄ triplex circūit̄ necessari⁹ ad spūal̄ tēpli dedicatōz. **H**mōi aut̄ triplex circūit̄ fieri d̄z reduce dō in mēdūa p̄tā cordis: ois r̄ opis. **T**rina p̄cellio s̄ḡf̄ triplice p̄sideratōne p̄p̄ntiā r̄ q̄st̄ ad hostiū cordis p̄cutiētē vt̄ de p̄ctis p̄terat̄. **P**ria ē p̄sideratio infernalis penalit̄z ex q̄ nascit̄ r̄io: a p̄tō retrahēs **P**rouer̄ xv. Per timorē d̄ni declinat̄ ois a malo. **S**ec̄da ē p̄sideratio hūane fragilit̄z: q̄ p̄ se vadit̄ hō in p̄ctm̄: s̄ p̄ se redire nō p̄r: q̄ sic d̄i. **P**s. Sp̄s ē vades r̄ nō r̄/d̄is: r̄ ex hac p̄sideratōne nascit̄ pudor̄ p̄ctm̄ p̄fūdēs. **D**icere. ij. Sic fur p̄fūdicitur ita r̄ tu p̄fūderis. **T**ertia est p̄sideratō diuine bonit̄z: ex q̄ nascit̄ amor: in deū reducēs. **P**s. Sustate r̄ videte qm̄ suavis est d̄ns. **H**ec ei tria timor̄ pudor̄: r̄ amor̄ maxime s̄t̄ p̄ritōis inductiua r̄ sc̄rificatōis aīe p̄parat̄. **T**rina aut̄ p̄clamatio s̄cat̄ triplice increpatōne s̄ue redargutionē: q̄ s̄m̄ tres p̄dicatas p̄sideratōes arguere d̄z r̄ increpare seip̄m peccator̄: vt̄ p̄ amplius de p̄ctis p̄terat̄ r̄ ad p̄fessionē cito faciē dā inducat̄. **D**z em̄ p̄tōz sic alloq̄ cor̄ suū increpādo. **D** cor̄ humanū: cor̄ in deuotū cor̄ durū: respice tot̄ m̄tōz infernaliū que incurristi acerbitate: r̄ p̄remisce. **R**espice p̄p̄ie p̄ditōis vilitatē: r̄ p̄tōz q̄ comisit̄ in deformitate: r̄ erub̄sce. **R**espice in sup̄ celestū gaudioz q̄ amisisti amentatē et totis v̄mbz ad deū tuū reuertere. **B**ern. **C**ōsiderare d̄z p̄tō: qd̄ incurrit qz infernū: qd̄ offendit qz deuū: qd̄ amisit qz celū. **S**ec̄da est ceremoniā mysterialis asp̄sio n̄s: qz vicz interius r̄ exterius ecclia dedit̄ canda trina vice asp̄ḡt̄ aq̄ b̄ndictō. **E**t h̄ ad remouēdā maledictionem quā terra a p̄ncipio cū fructu suo p̄t̄ hōis p̄ctm̄ accēpit: vt̄ b̄r̄ **Gen̄. ij.** r̄ ad deionis expulsiōz **U**n̄ in exorcismo aq̄ d̄r. vt̄ h̄as aq̄ exorcizata ad effugādā oēm p̄tātē inimici ip̄m inimici r̄. **S**pūaliter ad dedicatōne tēpli spūalis necessaria ē trina asp̄sio aque cōp̄cōis. **S**icut em̄ d̄r **B̄r̄. D̄s hōi** minis cōsiderare d̄z vbi fuit r̄ erit: vbi ē: vbi nōdū est. **U**bi fuit r̄ erit: qz fuit i p̄tō

r̄ erit in iudicio: vbi est: qz in miseria: vbi nō ē: qz nōdū ē in gl̄ia. **Q**ū igit̄ p̄siderado q̄ fuit i p̄tō de q̄ rōne redditur⁹ ē in iudicio: lachrymas fudit: tūc spūale tēplū tam aq̄ semel asp̄ḡt̄: qm̄ āt̄ p̄ miseria: in q̄ ē ad fletū p̄p̄ḡt̄: tūc sedo irrigat̄: qm̄ p̄o p̄ gl̄ia in q̄ nōdū ē lachrymas emittit: tūc tertio aiaz suā resp̄git. **U**l̄ p̄ fieri triplex ista a/ sp̄sio s̄m̄ triplice p̄sideratōz iā p̄us in p̄t̄ ma ceremoniā positā. **E**st aut̄ notandū qz aq̄ q̄ asp̄ḡt̄ ecclia dedicāda cōponit̄ ex q̄t̄ tuoz ex aq̄: vino: sale: r̄ cinere. **A**llegorice p̄ vinū lymphatū intelligit̄ s̄bū hūanatu: **M**al̄ sc̄ritas vite sue: p̄ cinerem sue passio/ nis amaritudo. **A**d aiaz s̄ n̄as sc̄rificand̄ das cor̄ n̄m̄ his tribz debem⁹ asp̄gere se: r̄ b̄nficio icarnatōis. **Q**d̄ p̄uocemur ad gr̄a r̄uactionē. exēplo sue p̄uerlatōis p̄ qd̄ in/ formemur ad sc̄ritatē: r̄ m̄oziali passiois p̄ qd̄ inflāmemur ad charitatē. **D**ozalit̄ āt̄ p̄ aquā p̄p̄uctio s̄ue lachrymaz̄ effusio s̄ gnificat̄: de q̄ **ezech̄. xxxvj.** **E**fundam sup̄ vos aquā mūdā r̄ mūdabimini ab oibus iq̄namēt̄ v̄ris. **I**sta ē aq̄ lauās strātū cō/ scie. **P**s. Lauabo p̄ sin. nō. lectū meū lachrymis meis strātū meū rigabo. **P**er v̄nū leticia spirital̄ intelligit̄: qz vt̄ d̄r **p̄s. U**n̄ letificat cor̄ hōis. **L**eticia em̄ spiritalē diligit̄ de⁹ in op̄ibz n̄ris. ij. **L**oz. ij. **H**la r̄ d̄atorē diligit̄ de⁹. **E**t hōm̄ spūali dedit̄ catōe d̄z eē vinū spūalis leticie. **I**n cui⁹ si gura d̄r **Esdr̄. vj.** qz filij isrl̄ fecerūt de⁹/ catōez tēpli cū gaudio. **S**z aduertēdū qz vinū r̄ aq̄ debēt̄ iūicē misceri. **Q**ū ei p̄tā sua respicit̄ hō: d̄z dolere r̄ p̄p̄ḡt̄. **S**z ex alia p̄te qm̄ r̄spicit̄ qz eū d̄ns ad tuā m̄tam reuocac̄am h̄z leticiez certe tūc aq̄ m̄y/ taf̄ i vinū. vt̄ d̄r **Jo. ij.** **P**er sal̄ āt̄ intelligit̄ discretō **Q**m̄ sic d̄ia cibaria s̄i sale isrl̄ d̄a s̄t̄: ita r̄ op̄a s̄t̄a sine discretōe. **J**ō p̄cepit̄ d̄ns **Leut̄. ij.** qz i oi sacrificio sal̄ apponat̄. **B**er. **D**iscretō s̄i tā s̄t̄ ē q̄ auriga p̄tutū doct̄r̄ moz: moderat̄r̄ affectuū: hanc tolle r̄ s̄t̄ viciū erit. **H**ec ille. **P**er cinerē intelligit̄ p̄fūda hūilitatō q̄ s̄m̄ **B**er. m̄r̄ sal̄ l̄ut̄ d̄r. **H**ec ei sepe puenit̄ ex recordatōe mortis signate p̄ cinerē **J**ob. xxxj. **E**opa ratus sum luto et assimilatus sum faulle et cineri. **L**uto dicit̄ p̄opt̄ originis vilitatē: faulle p̄pter breū itatē: et cineri p̄opt̄ p̄ter mortis resolutionē. **I**n dedicatōe s̄

De ded. eccē. De mysterio me

spirituali lachryillis pūctōis admisceri
debet vñū spūalis exultatōis: sal mature
discretōis: z cineres pfunde hūiltatōis.
Tertia est ceremonia figuralis deseri-
ptōis. In pavimēto em eccle signat crux
de cinere: i q cruce describit alphabetū fi-
guris siue lris hebraicis: grecis z latinis.
vt p hoc fecerit allegorice pūctio vtriusq
q apli in fide. q pūctio facta est in cruce
z p cruce. Fides ei cruce fundamētū est z
pavimentu totū scificationis. Vñ z mo-
raliter p h signat inscriptio articuloz fidei
nre z diuinoy pceptoy in corde p chri cru-
ce pignato. Prterea in dedicatōe eccle
sicut alta descriptio qz vtz describunt qz
ces i parietibz eccle z chrismate inūgunt
z an ipas accēsa lūminaria inūgunt. Sit aut
hmoi descriptio triplici rōne. **P**rimo ad
dmonū pfuratōez. **L**iby. Vbi cūqz dmo-
nes signū crucez viderit fugiūt timētes ba-
culū q plagā acceperūt. **S**ecdo p trū-
phi onōne. **C**ruces ei sūt vexilla chri z si-
gna triūphi ei. **V**ñ p h onōis q loc? ille
est chri dno subugat? sicut qn aliq ciuita-
tas alicui pncipi subugat? vexillū ei? i ea
erigit. **C**assiod. **L**ux est victoria chri: p-
ditio diaboli. **T**ertio ppter aploz rep-
sentationē. **D**uodeci em lūminaria an cru-
ces posita repñtant duodeci aplos q per
fidē crucifixi mundū illūinauerūt. **H**e igit
cruces chrismate inūgunt illūināt: z inflā-
mant. i. lūminaria inflāmata corā ipis ponū-
tur. qm apli fide chri crucifixi mundū vn-
xerūt ad pñcie nitore q ptelet: z ad bone-
vite odore q p balsamū ligēt. **I**n chrisma-
te em sunt oleū et balsamū. **I**re illūinaue-
rūt ad cognitōez z itez inflāmauerūt ad
amōre. **D**ozalr aut in dedicatōe spūali
debet depingi cruces in intellectu p fidez:
in mēoria p recordationē: in volūrate per
deuotōis affectōez. et he cruces inūgi de-
bet nitore puritatis vite z odore scitatis
fame. **D**ñt illūinari z inflāmari lūminibz bo-
noy opey ardore charitatis feruētū: vt sic
opa nra nos euident onōdāt chri cruce p-
gnatos: ex q tota depēdet aiaz scificatio.
In ipa em fecit dñs lauacrū de pñto san-
guine ad abluēdas sordes pctoy. **A**poc. j
Dilexit nos z la. nos a pct. nris in san. suo
Sic itaqz piz quō p ceremonias in mate-
rialis tēpli dedicatōe obfūatas nobis ea

significant q a spūalis tēpli dedicatōez
necessaria sunt. **S**i igit iuxta p̄dicta fecer-
rim? poterūt nre aie scificari z tēpla effi-
ci deo digna/ z demōibz terribilia. **E**ro
q̄libet aia sic dedicata poterim? dicere: q̄
nā terribilis est loc? iste.

Tertia ē p̄sideratio mo-
ralis exēplatiōis. **V**bi p̄siderādū est exē-
plū de **S**acheo nobis in euāgelio hui? so-
lūitatis p̄positū q̄liter nos docet p̄para-
re et d̄ponere aias nras vt digne sint fi-
eri tēpli dei z dñs in eis dignet bitare tād-
q̄ in tēplo sibi dedicato. **S**ūt itaqz iuxta
textū euāgelicū (q̄ **L**u. xix. scribit) tria p̄si-
deranda. **P**rimū est **S**achei affectuosa
deuotio: qz ardent cupiebat tēlum videre.
Dicit itaqz euāgelicū (q̄ **M**at. xxv. scribit) p̄si-
deranda. **S**puāl: hiericho sibi
gnificat mūdū. **H**iericho ei interpretat luna
q variabilis est: et ita mūd?: quē iesus in-
trauit in sua incarnatōe: ambulauit i sua
p̄uersatōe: sed pambulauit in sua passioe.
Dozalr **D**ūdus est pambulaqz: qz per
eu cūctissime ē trātes dū/ z nullo mō p amo-
re inordinatū est ibi inordinādū. **V**ñ ei fieri
pōt vt nō inficiat q̄ rebz mūdānis p cupi-
ditatē implicat. **L**eo papa. **A**ia licet cupi-
da etiā p eriguo p̄ire nō metuit. **C**ū itaqz
sic ambularet dñs p hiericho **S**ache? qui
pnceps erat publicanoy p̄mus inter illos
q vacabāt public? actibz. i. exactionibz q
implicat ad pctm: ac diues: z in ad q̄redo-
auar? (ex q̄ in eius vocatōe maior apparet
miseria) desiderab. **D**ex deuotioe videre
tēlum: z nō poterat p̄ turba: qz statura pu-
sillus erat z corpe z mēte. **A**mb. **N**emo ie-
sum facile videt: nemo pōt videre ielus cō-
stituit in terra. **H**ec ille. **P**recurrens igit
ex deuotioe **S**ache? ascēdit in arborē sy-
comoy vt videret illū qz inde erat trāsitu-
rus. **B**eda in omelia. **Q**ue impossibilia
sunt apud homines: possibilia sunt apud
deum. **E**cce enim camelus depōsita gibbi
sarcina per foramen acus transit. hoc est
diues et publicanus rel: cto onere diuitia-
rum per angustam portā/ artamqz viam
que ad vitā ducit: ascēdit. **Q**ui mira deo
uotione fidei ad videndū saluatozē quod
natura min? habebat: ascēdit supplet ar-
borē. **A**z iō iuste **Q**uis rogare ipē n̄ aude

morāde prefiguratiōis LXXXV

bat bñdictiōez dñice suscepiōnis accepit qm̄ desiderabat. **Hec ille.** Nota Sycomorus arbor ē in folijs similis ficui: in alijs moro: 2 dñi fatua: qz ē arbor steril. **Un̄** qz crux dñica credētis allicit vt sic: ab i/ credulis irridet vt fatua: qz iudeis ē scan dalū: gētib; aut stulticia: credētib; aut vit tus dei ē. **Ue dñi. j. Lox. j.** Jō sycomor? si gñificat arborē crucis cui fructus est ipse ch̄is in ea suo sanguine rubricat: sic 2 fru ctus mori liq̄rē h̄z sanguineū. **Sache?** aut̄ interpretat iusticia vel iustificatio aut iusti ficat? festinās surges 2 fecit oēs q̄ ex amo re iusticie ad ch̄m accedere festinat vt iu stificet: q̄ veniētes ad arborē crucis 2 eam corde 2 affectu deuoto ascendentes quīs statura parui sint in meritis: inde tñ iesum videre 2 cognoscere merent. **Hac igit ar borē ascendam?** ch̄i illimi p̄ fidē 2 deuo tā meditationē. **Aliter em̄ iesus videre nō possum?** aliter scificari nō possumus: qz statura pusilli sumus: nec em̄ sufficere p̄nt opa n̄ra sine merito ch̄i crucifixi. **Hanc igit pctōz p̄iet?** ascēdat p̄rie isfirmitarz atq; iniquitat; p̄cius 2 in dei bonitate cōfi dens in sola crucis p̄tate gl̄ief di. cū aplō **Gal. vj.** **Vibi** absit gloriari nisi in cruce dñi n̄ri iesu ch̄i: ex q̄ p̄cedit scificatio et dedicatio animaz. **Sedm̄ est deuotio nis gñiosa appbatio.** Cū em̄ venisset ies? ad locū suspiciēs vidit zacheū nō rātū cor porali visu: s; 2 pietatis affectu eius desi deriū approbās. **Beda.** **Uide** iesus vidē tē se 2 elegit eligētē se. **Hec ille.** **Bonum** fuit zacheo videre ch̄m s; meli? se videri a ch̄o. **Cognoscēs ergo iesus 2 acceptās** desiderii zachei dē ad eū. **zachee festinās** descēde: qz hodie in domo tua oportet me manere. **In domo qdē materiali p̄f referē** ctione suā 2 discipuloz suoz 2 ad oñden dū benignitate peccatorū reuertēti. 2 i do mo spūali p̄cie p̄ grē infusione necessariā pctōz. **Sache?** igit festinās descēdit: 2 ex cepit illū gaudēs de tāri hospitis aduētu. **Uide dñi** benignitatē plus dedit zacheo q̄ desiderauerat: qz seipm̄ d̄dit ei 2 ad do miū ei? declinat: qd̄ ille petere ausus nō fuerat: s; tñ videre cupiebat. **Notaliter** vult dñs manere in domo p̄cietiaz n̄ra: 2 vnicuiq; n̄m dicit. **Hodie in domo** tua oportet me manere: 2 hoc maxime si

desideramus ad ch̄m venire: si crucē sal uatoris ascēdim? p̄ fidē 2 cōtēplationem cū serō desiderio 2 affectiōe. **Sancū em̄.** desiderii facit animā eē tēplū deo dignū. **Aug.** **Tota** vita boni ch̄iani sanctū desi deriū. qd̄ aut desideras nōdū vides: sed desiderando capax efficiēris. **Hec Aug.** **Tertiu** est approbatiōis gñiosa mani festatio: qz manifestauit dñs iustificatiōe 2 scificatiōez zachei p̄hariseis 2 iudeis murmurantib;: hoc em̄ vidētis murmu rabāt dicētes q̄ ad hoīem pctōrez diuer tisser: peccabāt isti grauitē male iudican do. **de zacheo:** qui iam pctōz non erat sed p̄ penitēs: 2 similiter de ch̄o: qz nō mirū erat si ad eū diuertebat quē iustificauerat cor em̄ penitēs est. **Uē diuersozū** Irē irra tiōabilis oīno murmurabāt etiāsi zache? adhuc peccator esset. **Nemo em̄** rationa biliter murmurare p̄t si medicus digna tur visitare egrū. **P̄hariseis** murmurā tibus siles sūt maledicti: detractozes bo noz etiā opera deprauātes 2 q̄b̄ fuit in malū interpretantes. **Sic aut zacheus** ad obediēdū dño p̄opt? nō titubās p̄ ter alioz murmuratiōē 2 detractiōē: que admodū multi faciūt p̄ter modicūz p̄bū alioz bonū desinētes in inchoatū: di xit ad dñm: **Eccē** dimidiū bonoz meoz dñe do pauperib;. **Et si qd̄** aliq̄ defrau dauit: reddo quadruplū scz de alio dimi dū. **Et q̄** apparet ei? iustificatio. **Nota.** sic debēt dicere sic zache? hi q̄ volūt elemōs s; nā dare aut iniuste possessa restituere. **Do** vīez vel reddo: 2 nō dabo vl reddam seu in testamēto ponā. **Illū q̄** quē sic me curauerat dñs etiā a culpa sanātū 2 iusti ficatū manifestat exteri? di. qz hodie huic domui sal? facta est: auaricie 2 oim viciōz rū veneno curato eo qz 2 ipse fill? sit abrae nō iam publican? sed abrae filius: nō tan tū genere sed 2 limitatōe. **Sache?** q̄ppe sic 2 abraā in fide creuit: 2 abraā quide ange los: zacheus vero angeloz dñm hospitiō recepit. **Et sicut** abraā terrā: cognatōez: 2 domū paternā ob spem future heredita tis dño iubēte deseruit: ita 2 ille vt t̄sau rū in celis ad q̄reret bona sua impertēdo pauperib; reliq̄t: vt ait **Beda.** **Deinde** at assignat dñs causam q̄re ad hominē pec catorē diuertisset: hoc em̄ fecit vt ipse me/

Ber. de sacro euchar. De myste.

dicus egrotū salaret: et vt de pictōre iusti ficaret. Ad hoc em venit fili⁹ dei in mūn dū p carnis assumptionē fact⁹ hō z filius hoīs scz v̄gis: vt q̄reret p doctrinā: z saluū faceret p grāz qd̄ pierat p culpā. Si uideam itaq̄ exēplo zachēi d̄siderare ebriū: cruci arborē p deuotionē ascendentes z statim approbabit ipse dñs desiderū no/strū z ad nos veniet z apud nos māsiōne faciet: z ab hostib⁹ n̄ris z cōstis maluis nos defendet: z in eternā salutē tandē nos cū angelis accipiet. Si autē sic fiat aia tēplū dei: pfecto locus erit demonib⁹ terribilis.

Tertū est mysteriū obseruāde yeneratōis. vbi vidēdū quō loca deo dedicata sūt cū oīni yeneratōe frequētanda: vbi ad p̄ns notande sūt tres cōsiderationes.

Prima: est p̄sideratio local' determinatōis.
Secunda: est corpale dispositōis.
Tertia: est rōnalis inductōis.

Prima est cōsideratio local' determinatōis: vbi p̄siderādū ē q̄re oportet ēē aliq̄ loca determinata: dō specialit' dedicata: ad deū adorandū deputata: cū in ipse de⁹ vbiq̄ sit: nec cōphenditur loco. **Un̄. iij. Reg. viij. d̄ Salom̄.** Si celū z celi celoz te capere nō p̄nt: q̄nto magis dom⁹ hēs quā edificam tibi. **Horādū ē fm Tho. ij. q. lxxvij. q. sic d̄ Dam. in us. li.** Ex duplici natura cōpositi sum⁹. s. intellectuāli z sensibili. **Et etiā deo duplicem adoratiōne debem⁹. s. spūālē q̄ p̄sistit in interiori motu aie: z corpale q̄ p̄sistit in exteriori corpis hūilitatiōe.** **Principal' autē est deuotio mētis interior: secundaria autē hūilitatiō exterior.** **Hēs autē interi⁹ app̄hēdit deū q̄si nō p̄phētus aliq̄ loco s̄ siḡ corpalia necesse ē fieri in loco determinato.** **Et iō loci determinatio nō requirit ad adoratiōne de necessitate: s̄ secundū quādā cōdecētiā sicut signa corpalia.** **Sic q̄ determinat' loc⁹ eligi ad adoratiōne nō p̄f eū q̄ adorat q̄si loco pcludat: s̄ p̄f ipios adorates: q̄ spūālē deuotionē cōcipiūt ex feritate loci: sicut p̄z ex adoratiōe salomonis. **ij. Reg. viij. Hec ex Tho. vbi s̄. Tales autē loci deo dedicat' h̄z multa noīa q̄ p̄sideratio ad ipsius loci reuerentiā nos****

inducere debet. **P**rimo d̄ basilica. vt b̄ d̄. xliij. **Nō oportet. Vbi d̄ archidiaconus q̄ basilica d̄ palatiū regis. Basilicos em̄ grece: latine d̄ rex. **Et basilica d̄ q̄ ber ecclesia q̄ est palatiū sumi regis. **De cūdo d̄ tēplū. **Et fm archid. **Tēplū dicitur q̄si tectū amplū q̄ ppl's ibi sub vnus recti amplitudine p̄inet: z p̄pue templa sūt maiores ecclesie vel dicat' tēplū a p̄templādo: q̄ hoc ibi fieri d̄z. **Tertio dicit ecclesia vt p̄z de p̄se. d̄. ij. c. **Ecclesia q̄ inter p̄raf collectio seu p̄uocatio. **Vbi d̄ archidiacono. q̄ iō d̄ p̄uocatio q̄ cōtinet ppl'm p̄uocatu a deo. **Vbi autē p̄ueniebat populus iudeoz dicebat' z ad huc d̄ synagoga q̄ im̄p̄rat' p̄gregatio: q̄ ad p̄ba legis que aspa erāt z dura ppl's ille velut grex pecorū timore p̄gregabat: s̄ in catholicis: ad yneratio d̄ ecclesia. i. p̄uocatio: q̄ amore spūi sc̄ti ad vnā fidē z vnum p̄mū futuri sc̄ti vocat'. **Quarto d̄ tabernaculū: q̄ est militare habitaculū. **P̄s. **T̄raibo in locū cū tabernaculi admirabilis vsq̄ ad domū dei. i. ab ecclesia militate vsq̄ ad ecclesiam trā p̄hāre: q̄ em̄ militia est vita hōis sup̄ terrā. **Et ecclesia vbi adunat' ppl's multas nō habēs hic ciuitatē manere. d̄ apte tabernaculū. **Quinto d̄ dom⁹ d̄ vt p̄z. **Jo. ij. z **Matth. xij. **Et de re. z ve. sc̄toz. ca. **Domū dei. li. vj. **Un̄ z. ij. **Paral. vij. post p̄structionē tēplū apparuit dñs salomoni nocte in tēplo z ait. **Audui orationē tuā: elegi locū istū mihi in locū sacrificij. **Et p̄z itaq̄ ex dicitis quomō reliq̄ determinatio loci ad deū adorādū s̄ nō solū facta est loci determinatio vt ponat' distinctio loci dedicati a loco nō dedicato: s̄ z requirit diuersitas localis determinatōis fm diuersitate cōditōis adorantiū q̄ nō est cōueniēs laicos in ecclesia ēē cū sacerdotib⁹ z clericis deo fuitibus. **Un̄ clemēs papa de. p̄se. d̄. ij. c. **Sacerdotū. **Sacerdotū aliozq̄ clericoz ecclesijs feruentiū: bonos a laicorū loco discrete apparere p̄uenit: quāob̄ n̄ nulli laicorū liceat in eo loco vbi sacerdotes z reliqui clerici p̄sunt. (q̄ p̄byteriū nūcupat) q̄n̄ missa celebrat' p̄sistere vt libere ac honorifice possint sacra officia exerceri. **Et extra de vita z bonestate clericoz. cap. j. sic dicit. **Et laici secus altare quādo sacra mysteria celebrā**

ordināde receptōis F. LXXXVI

tur stare vā sedere inter clericos nō presu-
mant: sed ps illa q̄ cancellis ab altari vñ
nidif carū psallētib⁹ pateat clericis: ad ad-
orandū sō z cōicandū laicis z feminis sic
mos ē pateat sanctū scōz. Hec ibi ex cō-
cilio magūtrino. Glo. aūc ibid⁹ dr. q̄ scrip-
sētōz p corp⁹ eccleie accipit siue p gre ma-
iori ecclesie vbi stāt laici. Cōtra eos autē
q̄ volūt in ecclesia residere in loco sublimio-
ri q̄ deceat ad statū suū: adducēdū esset
exēplū de phariseo z publicano: qd̄ habe-
tur Luce. xvij.

Secūda ē cōsideratio cor-

poralis dispositōis. Vbi cōsiderādū ē de
dispositōe corporis hūani in adorādo deū
in loco sibi dedicato. Est autē cōsiderāda
hūmō corporalis dispositio q̄ntum ad tria.
Primo q̄ntū ad aspectū locale: qz vīz i
ecclesia adorātes aspiciam⁹ ad oriētē qd̄ fit
fm quādā p̄decētia triplici rōe. fm̄ p̄ am-
li. iij. Primo vt patriā nostrā nos requi-
rere oīdam⁹. i. q̄ntū q̄ntū ad paradīz re-
dire q̄ est p̄stitutus in oriente. vt leḡtur
Gen. ij. Nōram septuaginta interpretū. Se-
cūdo vt q̄ntū ad ch̄im crucifixū aspiciam⁹
q̄ crucifixus respiciebat ad occidēte: z ita
ad orientē adorāmus q̄ntū ad ip̄m respici-
entes. Tertio vt veniēte iudicē nos ex-
pectare mōstrēm⁹. Assūpt⁹ em̄ ad oriētē
sursūz ferebat. Ps. Qui ascēdit sup celuz
celi ad orientē. Et ita ip̄m apli adorāves
nūt. Sic autē venter quēadmodū vidistis
eū eūre in celū. vt dr̄ Act. ij. Secūdo q̄ntū
ad cultū reuerētiāle. Sic em̄ dr̄ Tho. ij. ij.
q. lxxij. Deū r̄f nō rōe sū: tñ rōe nostri-
etiā corp⁹: p̄r fuereri dēm⁹. Tū vt p̄ corpa-
les mor⁹ exatēm⁹ mētē n̄raz. Tū vt deū
fm vtrāqz naturā. i. corp⁹ z aiām honore
mus. Tū qz naturale nob̄ vt p̄ sensibilia
ad intelligibilia p̄cedam⁹. Cōsistit autēz
hūmō reuerētia corporalis p̄cipue in trib⁹.
Primo in capite inclinatio: vt cū nōia
tur iesus. Un̄ de p̄se. eccle. c. Decet. li. vj.
dr̄. Cōueniētes in ecclesia nomē illd̄ qd̄ est
sup de nomē vīz nomē dñi iesu exhibitōe
reuerētie sp̄calis attollāt z ita flectāt ge-
nua qd̄ vel capitis inclinatio. prestēt. Hec
ibi. Hoc autē faciēdū ē in signū erubescētie
p̄ offēns n̄ris: sic publican⁹ faciebat Luce.
xvij. q̄ nō aūdebat oculos ad celū levare.
sz p̄cutiebat. zc. Et sic q̄ntū aīa ad modūz

pueri rēphēnsi erubescat p̄ntē sibi dño. Fi-
lia babilonis misa zc. Secūdo i corp⁹
incuruatio: sic in dñis officijs dr̄ Blia-
p̄ri z filio zc. Hūc vsū h̄z eccā vt oēs cor-
pus incuruēt sicut cū capite q̄ntū i recog-
nitōez n̄re miserie vīz q̄ corp⁹ n̄m fēdū misē-
ria plenū ē z ad pctā p̄iōp̄tū nisi a deo tu-
uēt. Gen. vij. Sensus em̄ z cogitatioēs
hūani cordis in malū p̄na sūt. Et Job. x.
Demēto q̄ntū sic lutū feceris me. Ter-
tio in corp⁹ p̄stratōe vel oīno corp⁹ p̄ster-
nēdo sup terraz vt q̄ntū in passioē dr̄: em̄ sit
sp̄m. Vel saltē genua i terrā flectēdo vt cū
adoram⁹ corp⁹ ch̄i. Et h̄ facim⁹ in p̄stā
z subiectōis z obediētie q̄ntū p̄fiteōtes nos
nub̄ eē ex nob̄ s̄ oīa a deo recepisse. Ideo
nos p̄fitemur sibi totālī subiectos. Ps.
Venite adorēz. P̄cidam⁹ aīa deū. zc.
Rō: q̄ntū ip̄e ē dñs de⁹ n̄r. Horādū autē q̄
dño r̄pali genu sinistra flectimus z plato
sp̄ualī dextz: qz p̄rās r̄pali p̄ sinistra: sp̄ua-
lis sō p̄ dextz sicut eo q̄ p̄rās r̄pali respicit
corp⁹: z sp̄ualis aīaz q̄ mlto portio ē corpe
ps aut portio dr̄ dextz sō aīa ch̄im dñm
corp⁹ z aīa q̄ z vtrūqz genu nob̄ dedit et
vtrūqz p̄ nob̄ i cruce fixū habuit: ambo ge-
nua flectere debem⁹. Exēplo salomōis q̄
orās deū vtrūqz genu figerat in terrā: vt
br. ij. Reg. vij. In his itaqz oīb⁹ reueren-
tijs corporalib⁹ nos deo plenarie subiectos
eē ad p̄dēdū v̄ saluādū p̄fitemur q̄ntū dīcē-
tes cum ps. In manib⁹ tuis fortes mee.
Tertio i adorādo cōsiderāda ē corpa-
lis dispositio q̄ntū ad h̄rū capitalē. i. q̄ntū
ad caput velatōez v̄ denudatiōē. Et
d̄ h̄ sic dr̄ apls. j. Cor. xj. Volo autē vos
scire q̄ntū oīs viri caput ch̄i ē: caput autē
mulier⁹ vir: caput sō ch̄i de⁹. Omis vir
orās aut p̄phetas velato capite deturpat
caput suū. omnis autē mulier orans aut
p̄phetas non velato capite deturpat ca-
put suū. Nā si nō velat mulier tōdeatur
zc. seq̄tur. Vir quidē nō v̄z velare caput
suū q̄ntū imago z gloria dei est. Non em̄
vir ex muliere sed mulier ex viro zc. seq̄t
Ideo debet velamē habere mulier supra
caput p̄pter angelos zc. Ibidēz. Vos ipsi
iudicate: decet mulierē nō velatam orare
deū: quasi diceret: non. Ideo subdit. Nec
ipsa natura docet vos. Horādū autē quilld̄
apli. Debet mulier velamē h̄re super ca-

De deo. eccē. De myst. obseruā

put ppter angelos: a magro sen. in glo. tri-
pliciter exponit. **P**rio de angelis custo-
diētibz nos. **S**ecdo de angelis sacro do-
nānico assistentibz. **T**ertio de sacerdo-
tibz: ne. s. ex mltis vano ornatu tēent
Quā est ipi angeli mulierē vanā z capite n̄
velatā (p quā puat honor dei) z sacerdo-
tes (q̄ z angeli in scripturis aliqñ dicunt: vt
patz Malach. ij.) vidēt in ecclā grauter
ei indignant.

Tertia est consideratō ra-
tionalis inductionis. Ubi notāde sūt cō-
sideratōes inductiue ad veneratōz et re-
uerentiā loci dedicati: q̄ p̄cipue sunt tres.

Prima ē consideratō venerāde sanctioē.

Secda est adorāde assistentiē.

Tertia est detestādō irreuerētie.

Prima igit est consideratio venerāde scri-
ptōe. i. sanctificatiōis ipi? loci: qz vix ille ē
locus deo dedicat? deputat? ad tractāda
sacra mysteria z ministrāda sacra: z ad im-
petrāda z suscipiēda spūalia bñficia. Pro-
pterea Ps. Suscepim? de? misericordiaz tuā
in medio tēpli tui. Ibi etiā sepelimur post
mortē vt ibi refuēt corpa nra vsqz ad re-
surrectioēz generalē. Igit cū sūma reue-
rentia q̄libz in ecclīis adesse oīz. Uñ extra
de re. z vene. scōz. ca. Domū dei. dī. Do-
mū dei decz scitudo. Decet vt cui? in pa-
ce fact? est loq? ei? etiā cult? sit debita ve-
neratiōe pacificē. Sit itaqz ad ecclīaz hu-
militas z deuot? ingressus: sit in eis deuota
querentiō: deo grata: inspicētibz placita.
Et Aug. xij. di. c. In oratio. In oratio-
rio pter orādiz psallēdi cultū penit? nihil
agat: vt noi hūc z opa iugit ipensa z cor-
dent. Uñ z Reg. decim? in zilio lugd.
extra de imm. ecclīaz. li. vj. c. Decz domuz
dñi dr. Lessēt i ecclīis ea q̄z cimiterijs ne-
gociatōes z p̄cipue nūdiāz aut cuiuscūqz
forz tumult? z in eis iudicioz seclariū stre-
pit? q̄descat. Hoc ibi. **S**ecda est pside-
ratio adorāde assistentiē. Assistit ei ibi ml-
ta scra adoratiōe z reuerētia dignissima.
Ubi pmo aduertēdū q̄ sicut dr Tho. in
ij. q. lxxij. Duplex est adoratiō. s. ado-
ratiō latric q̄ soli dō debet vt creatori oīz
z pncipio oīs boni: qd̄ pōt hīc ille q̄ ado-
rari: Hac adoratiōe noluit mardoche? ad-
orare Aman. Hester. xij. Alia est adora-

tiō dulle q̄ exhibet creature excellēti. Uñ
inter exteriōz q̄ ad reuerētiā p̄tinet q̄ cre-
aturis excellētibz exhibent maximē ado-
ratiō. soli aut dō debet sacrificiū: vt p Au-
gust. x. de ciuit. dei. Hoies dicunt coledi et
venerādi: si at z multū addit adorādi: qd̄
vero sacrificandū censuit nisi ei que deuz
aut sciuit aut putauit: aut finxit. z fm hac
adoratiōez nathan p̄pha adorauit dauid
ij. Reg. j. **H**moi aut adoratiō dulle itez
duplex est: qz est dulla maior: z dulla mi-
nor. **D**ulla maior dr hypodulia z attribuit
virgini marie p eo q̄ est m̄ dei: rōne cui?
sibi puenit ita excellēs adoratiō q̄ excellē-
tiōz pure creature puenire non pōt. Sic
etiā dicit aliq̄ de ipa cruce in q̄ ch̄is pepē-
dit considerata vt est res q̄dam: z sit de ve-
stibz z alijs ad ch̄i hūanitatē p̄tinentibus:
q̄ eis debet adoratiō hypodulie q̄ p excellē-
tiā debet hūanitati ch̄i in se consideratiōe
habēdo respectū ad verbum cui est vnita
hypostatice. Uñ si illō psal. Adorate sca-
bellū pedū eius. dr glo. q̄ caro ch̄i adora-
tur a nobis nō adoratiōe latric q̄ soli deo
debet: sed illa q̄ dulla dignior ē. **H**mo p̄
deret hūanitas ipa ch̄i habēdo respectū
ad verbū cui est vnita: sic eadē adoratiōe
adorat cum verbo. **U**na em̄ adoratiōe
adoratur suppositum z natura: ita q̄ na-
tura p suppositum. **C**h̄is aut est nome p
sone in duabz naturis fm Damaf. li. ij. q.
ca. ij. **D**e ipa aut cruce in q̄ oīs pepēdit
in q̄ntum est res quedā: dicit Bonauē. q̄
neqz adoratiōe latric: neqz dulle est adora-
da: sed exhibitōe cuiusdā honoris et re-
uerētie tanqz instrumentū nre salutis: sicut
etiā reueremur sacra mēta: p eo q̄ sunt
instrumenta nostre salutis. **I**psa p̄o erit
vt imago ch̄i crucifixi eadē adoratiōe
adoranda est cū ch̄usto: quia sic adorādo
cruce: adoram? ipsum ch̄m. **E**t generalit̄
imago: libet adorāda est eadē adoratiōe
q̄ res p imaginē representata est. **I**psi enim
imagini vt res quedā est: null? honor de-
bet cū sit res insensibil: soli ei nate rōnali
debet honor. **U**ñ Dam. li. ij. c. vij. dr: qz
honor: imaginis puenit ad prorypū. i. ima-
ginatiū. **D**icim? igit q̄ i ecclīa deo dedi-
cata assistit mlta adoratiōe digna. **A**lia
quidē adoratiōe latric: alia adoratiōe dulle
Ibi ei assistit sacratissimū xpi corp? i sacro

de veneratiōis Fo. LXXXVII

eucharistie. Si vis cognoscere cū quāta
reuerentia debet in ecclia adesse: considera
ibi iesū ch̄m creatorē: redeptorē: atq; gu
bernatorē tuū. regē regū: z dñm dñantū:
z tremendū iudicē viuoz z mortuoz. **He**
bre. ix. Irritā q̄s facies legē moysi: sine vl
la miseratione duob; vel trib; restib; mori
tur: q̄nto magis putaris deteriora mereri
supplicia q̄ filiū dei ꝑculauerit. i. ꝑꝑse
rit. cuiusmodi sūt q̄ ecclias irreuerent fre
quētāt. Itē est ibi sanctor; angeloz assiste
tia ꝑpter corpis ch̄isti p̄ntiam; z astantes
etiā deuote orantib; vt suas orōnes offe
rant deo. In cui; argumentū vidit Jacob
scalā **Gen. xxviii;** z angelos ascēdentes z
descēdētes in loco q̄ dicitur bethel. i. domus
dei. Ipsi autē angelis maria est a nob; ex
hibenda reuerentia. **Bern. ser. de angelis**
Quāta angelis debet hō vbiuq; in fer
re reuerentia: afferre deuotionē: z confer
re fiducia. ꝑ p̄ntia reuerentia; ꝑ benitio
lentia deuotionē; ꝑ custodia fiducia. **Cau**
te ḡ ambula. vbi sunt angeli dei. **Hec ille.**
Item assunt in ecclia sanctor; multe reli
quie q̄ ꝑ anie sanctificate sūt in celis Ipsi
autē reliquie sanctor; etiā nō adoratiōnem
sūt debem; veneratiōne. Non tñ debēt no
ue reliquie venerari absq; licentia z aucto
ritate sūmi pontificis. vt ꝑꝑ extra de reli.
z ve. sc̄oz. c. **Lū** ex eo. Itē in ecclis as
sunt signa multa sanctitatis sic imagines
ch̄i z sue sanctissime maris z alioz sc̄oz
q̄ sunt adorāde mō supradicto. Illo q̄ ꝑ
tpe q̄ nondū de hūana naturā assumpse
rat ꝑhibite erant imagines **Erod. xxvj.**
Non facies tibi imagines nec sculptā: sicuti
dinem. Tunc em̄ infigurabilis erat. **Sel**
cus autē est postq; naturā assumpsit hūan
nā. Sunt autē h̄mōi imagines introduce
in ecclia dei ꝑcipue ꝑpter tres rōnes q̄ su
munt fin tres ꝑꝑ imaginis dei in ania.
q̄ sunt mēoria intelligentia / et voluntas.
Prima rō est q̄ mēorie hūane labūitate.
vz ad maiorē z frequentiorē remēoratio
nē eoz q̄ ꝑ imagines representant sic passio
ch̄i representat ꝑ imaginē crucifixi. **Sec**
unda est q̄ intelligentie debilitatem. vtz
ad simpliciū z rudū instructionē. Nā qd
facit scriptura legētib; h̄ facit pictura sim
plicitib;. **Jo** reprehendit eps ille q̄ inconside
rato zelo fregit imagines. de **ps. dist. iij. c.**

Perlatū. Imagines em̄ sunt libri simpli
ciū: sed caueant ne sicut i; gentio sua in ipa
imagine: sed ꝑ mediū imaginis ascendat
ad rem representatā. **Tertia** est q̄ volun
tatis siue affectus tarditatem vtz ad teꝑ
doz z tardoz excitatiōne q̄ frequēt; ma
gis mouent ex visis q̄ ex auditis. **Unde**
Dam. q̄ ꝑdictas rōnes assignat dicit. **iiij.**
ca. viij. q̄ lucas depinxit imagines ch̄isti z
breꝑginis. z ch̄is imaginē sua abagaro re
gi direxit. vt ecclastica tradit historia ac
etiā panno impressam **Geronice** tradidit.
Tertia est ꝑsideratio detestande irreue
rentie. Vbi considerandū q̄ vituperabil z
detestanda est irreuerentia in loco sacro.

H ꝑcipue tria oñdunt.
Primū est contemptū magnitudo.
Secūm est abusuū turpitudō.
Tertiū est iniuriā multitudō.
Primū igitur est contemptus execrabilis. q̄
ꝑcipue triplex est. **Primū** est contemptus ecclie
siatice auctoritatis. **Præcipit** em̄ ecclia et
docet in locis sacris reuerent; assistere. vt
ꝑꝑ ex dictis in p̄ma consideratiōne indu
ctiua ad veneratiōne loci sacri. Qui ḡ irre
uerent; se h̄nt in loco sacro oñdunt se nō f
lios eē ecclie s; potius eē de synagoga sa
dhane. **Secūm** est contemptus angelice subli
mitatis. Angeli em̄ in locis sanctis habi
tant vt dictū est in ꝑcedenti ꝑsideratiōne
adorande assistentie. **Tertiū** est contemptus
diuine maiestatis. Ibi em̄ sp̄iali q̄dam mō
dicit dñs inhabitare **ps. Dñs** in templo s̄a
cto suo. **Uñ. iij. Reg. ix.** Cum orasset **Mo**
mon in tēplo apparuit ei dñs di. **Sanctifica**
ut domū hanc vt ponere nomen meū ibi i
sempiternū erunt oculi mei z cor meū ibi
cunctis dieb;. **Et Bern. xxvij.** dicit **Jacob.**
Uere dñs est in loco isto pauensq; ait. q̄
terribilis est locus iste. Non est h̄ altq; mō
si dom; dei z porta celi. **Te** ve igitur illis q̄
tātas irreuerentias faciūt in loc; sacro; q̄ de
porta celi faciūt sibi portā inferni. **Q**uā
ra hodie in tēplis dei suat modestia. nulla
ꝑfecto ibi reuerentia: nulla deuotio: quāto
ibi abundant; risus: idē: z vana spectacula
z alia q̄plura nefanda. **Q**uāritiosa consue
tudo. **Q**uā detestabiles mores ch̄ianozū. q̄
in tēplis dei tā irreuerent; assistūt. Audi
diuinā cōminatōne. **Ezech. v.** Pro eo q̄
sc̄m meū; yolaisti in oib; offensionib; tuis

DD

Ber. De dedicatōne De vene

z in oibz abominationibz tuis ego qz con/
fringā z non peccet oculus me⁹ z non misere/
rebor. **S**cōm qd̄ oñdit deestationē ta/
lis irreuerentie est abusus abominabilis.
Abutunt ei q̄ in locz sanctz irreuerent affi/
stunt p̄cipue triplici scititate. **P**rimo san/
ctitate officiali. i. diuinoy officioz. Offici/
um em̄ eccl̄asticū qd̄ p̄ salute ppli dicitur:
Ipi miseri conuertit in dānationē suā. Al/
sunt em̄ diuis officijs nō deuotiōis grā s;
poti⁹ p̄turbantes z impedientes eos q̄ di/
uinū celebrant officiū z orōnibz vacāt. Cū
tñ debeant oēs assistētes p̄ posse mētes ad
deū eleuare z orare: vt sicut oēs sunt in yno
loco congregati: ita sit in eis vnitas spūg et
intentionis a d̄ deū. **V**n̄ horat sacerdos dī/
cens missā: dices. **S**ursū corda. **E**t r̄dēt.
Habem⁹ ad dñm. **V**ideant q̄ hoc r̄ndent
ne forte mentiant. **S**cōdo abutunt scitita/
te p̄pali. s. diuinū festoz z dñicoz. de quoz
obfusiua deo spirāte dicitur: i. seq̄nti f̄mōe
Tales itaqz ipsi dō sacratū i suis facultatibz
exponūt. **T**ertio scititate loca vīcz scititate
ihabitacionis rez sanctaz q̄ ibi inhabitāt
z assistunt. de q̄bz dicitur est in p̄cedenti cō/
sideratione q̄ est p̄siderano adorande assi/
stentie. **I**te sanctitate representacionis q̄ fit
p̄ imagines d̄ q̄bz dicitur est ibidē. **S**trauis
q̄ppe taliū abusus **I**n singul em̄ eccl̄ijs po/
nit imago crucifixi q̄si ad portam eccl̄ie re/
spiciens. vt sic oēs ingrediētes eā aspicien/
tes mēoriam habeant dñice passiōis z sic
in deuotionē puocent. **T**ales aut̄ miseri h̄/
nō attendūt. de hoc minime cogitant. s;
p̄temnunt z abutunt. z in cumulationē va/
nnatiōis vertūt: qd̄ p̄ sua institutū est sa/
lute. **I**tem abutunt scititate localis dedica/
tionis. **C**um em̄ ad locū deo dedicatū ve/
nire debeat ad q̄rendā deī misericordiam: ipsi
miseri ibidē veniūt ad p̄uocandā deī vī/
dicā. peioresqz inde redeūt q̄ venerunt.
Proz q̄ q̄ multiplici abutunt scititate q̄re/
merito sacrilegi z inimici deī appellandi s̄t
peioresqz vident eē demonibz q̄ vt sup̄/
dicitur est terrent a locis sacz. **V**n̄ **J**ac. ij.
Demonēs credunt z p̄tremiscunt: s; illi p̄/
uersi neqz timent: neqz credere videntur.
Tertiu qd̄ oñdit deestabile eē h̄mōi ir/
reuerentiā est iniuriā vituperabil quā ra/
tes mlti z multipl̄ faciunt. **E**st aut̄ h̄mōi
iuriā triplex. **P**riā ē iniuriā puacionis.

Priuant em̄ deū gl̄ia quā sibi debēt in loq̄/
co sacro daz: z ibi eū inhonōrāt. **V**n̄ dicit
talibz illud **J**o. viij. **V**os inhonōrasti me.
Item puant angelos leticia quā haberēt
ipi angeli de bona deuotiōe ipoz. **N**am vt
dicit **A**ug. li. solil. **Q**uottens bñ agim⁹ gau/
dent angeli z tristant demones. **Q**tiens p̄o
a bono deuam⁹ diabolū letificam⁹ z an/
gelos sus gaudio defraudam⁹. **I**tem pu/
uant hoies tā viuos q̄ defunctos suffra/
giōz grā. **N**am p̄ p̄ces iuuare deberent al/
os z viuos z defunctos. **J**ac. vl. **O**rate p̄
inuitē vt saluem⁹. **S**cōda est iniuriā scanda/
lizatiōis. **T**ales em̄ scandalizāt alios as/
sistentes. **E**t iō sicut dicit **B**reg. **S**ciant ta/
les qz tot mortibz digni sunt q̄ p̄ditionis
exēpla ad alios transmittūt. **T**ertia est
iniuriā p̄phanatiōis. **P**rophanāt em̄ lo/
ca sac̄a applicando. s. ea ad vīus p̄phanos z
mundanos atqz vanos. z plerūqz etiā ad
f̄mōes turpissimos: z inhonestos: z ad r̄/
sus p̄solutos. **T**alia etiā nō verētes p̄p̄/
trare aliqñ sup̄ ipsa altraria p̄secratiōis cor/
poz ch̄ri dedicata. **M**aledicti filij sarba/
ne templi deī p̄phanatores. **C**ogitate cogi/
tate quō puniti sunt q̄ vasa r̄pl̄i p̄phanaue/
rant. vt patz de nabucho d. **D**an. iij. et de
balthasar. **D**an. v. z d̄ antiocho. ij. mach.
ix. **C**ogitate etiā quō heliodorus irreuerēt
irras r̄plū deī terribilē puni⁹ ē. vt d̄. ij.
Dach. ij. **I**te cogitate quō p̄cussus ē oza
a dño sup̄ temeritate sua z interfect⁹. vt d̄
ij. **R**eg. vj. qz nō cū debita reuerentia terti/
git arcā. in q̄ erat māna qd̄ erat tm̄ figura
veri corpis ch̄ri. qd̄ in eccl̄ijs semp̄ assistit.
Item. j. **R**eg. vj. **Q**uō d̄ vīz berthamitij
bus eo q̄ vidissent arcā dñi sine deuotiōe
debita: p̄cussit de p̄lo septuaginta viros.
z q̄nq̄ginta milia plebis. **E**t hui⁹ vna cau/
sa fuit qz eā ispererāt ex q̄dā curiositate n̄
cū decenti reuerentia. **Q**z i ḡt timere debēt
q̄s non deuotiō s; magis curiositas ad ec/
clesiā dñi adducit. q̄ ibi assistunt nō reue/
rent orantes z deū honorātes: s; hac atqz
illac vagantes z vanitati s̄uientes. **R**ecod/
gitate insup̄ z videre q̄ aspere z acerbe i/
crepauit z eiecit dñs vendētes z emētes in
tēplo. vt d̄ **J**o. ij. et **D**at. xij. q̄ tñ ibi nō
erant in loco sacrificioz. vt declarat de **R**g
ra sup̄ **D**atth. xij. **E**t videre potes i ser.
de dñica in ramis palmar. **E**t **A**ug. super

Joan. sic dicit. Quid audiuim? frēs. Et
ce templū illud figura adhuoꝛat. Et eie/
at inde dñs oēs q̄ sua q̄rebant q̄ ad nun/
dinas venerant. Et q̄ vendebant illi: Illa
q̄ opus habent hoies in sacrificijs illi? rē/
pōis. Nō q̄ magnū pctm̄ si hoc vendebāt
in templo qd̄ emebat yr offerret in tēplo:
z m̄ eieat inde illos. Quid si ibi inueniret
obiosos: si vendentes ea q̄ licita sunt et q̄
iusticiā nō sūt: eiecti: Que ei honeste emū
tur non illicite vendunt. Expellit tñ et nō
est passus domū oionis fieri domū nego/
ciationis. Hec ille. Considerate itaq̄ qm̄
nilo dignior est ecclie ch̄iane sc̄ificatio:
q̄ illius templi z suor̄ vasoꝝ. Tanto vti/
q̄ quanto veritas potior ē q̄ figura z ve/
rū cōp̄ corpus q̄ illi? t̄p̄is sacrificia. Et tñ
sic a deo reprobati z puniti sunt q̄ templū
illud z eius vasa irreuerent̄ tractauerunt.
Pensate igit q̄ graue dei vindictā sup̄ sep̄
uocant: ecclias deo dicatas tā irreuerenter
inhabitant. Sz volunt aliqui pctm̄ hūi de
fendere ex multitudine peccantiū: dicentes
q̄ ita soler̄ imo z grauius fieri in ecclēijs
multis maioribz z a p̄sonis in dignitatibz
z auctoritatē p̄stitutis. Q̄ miseri fatui p̄st̄/
derate qm̄ sic dicit Aug. Non p̄terea mi/
nus ardebunt q̄ cum multis ardebūt. Imo
sic h̄t Eccl. xvij. Scdm̄ ligna exardescet
ignis. Quid itaq̄ p̄derit vob̄ ō insensati si
cū multis etiā maioribz in infernū descen/
datis: Deponite q̄ deponite p̄ amore lesū
errore z fatuitate cordis v̄ri z in locis sa/
cris reuerent̄ corā deo assistite. Veli? p̄fe
ro vobis eēt ad eccliam non venire: q̄ in
ecclia tales irreuerent̄s facere. Pensate
itaq̄ sup̄adictas p̄siderationes z satagi/
te decetero in locis sacris non nisi reuerent̄
interesse. Pensate inquam qm̄ de loco deo
dedicatio d̄. Terribilis est locus iste La/
ueamus igit charissimi ne tanta sanctita/
te abutamur sed i ecclēijs dei assiduis ōio/
nibz insistentes diuinā postulemus miseri
cordiā vt templū hoc materiale nobis si/
at porta celi per quam vicz ingredi merea
mur in templū celeste in p̄petuum ibi cum
deō p̄maneri z gaudiosa solēnitate peren
niter deū laudaturi: Amen.

De obseruatione dieꝝ dñicalium et fe/
storum. Sermo.

Memento vt di

em sabbati sc̄ifices. Exod. xx.
Tata est neq̄tia demonū z ho
cendi cupiditas vt q̄cqd̄ a deo p̄ charitate
generanda: augmentanda: z p̄seruanda i/
sticū est: rotū conef auertere in detrimen
tū n̄re salutis. Statuerat yr̄iq̄ de? z ecclē
sia solennitates sacras z dies festos vt ces
sarem? a vicijꝝ officijs: z opibz mundanis:
z insisterem? v̄uis vt corda n̄ra p̄gustat̄
etermis suauita sabbata celebrarent. Sz ill
dante humani generis inimico qd̄ statu/
tū fuerat ad dei gl̄iam z n̄ram saluationē:
p̄uersum est ad dei ignominia z n̄ram da
mnationē. Quid verificat illud Amos. v.
Vdi z proieci festiuitates yr̄ias. Heu heu
magna p̄fussio ch̄ianoz q̄ iudei adhuc cū
tanta diligentia custodiunt sabbatū l̄rales
z ch̄icole sacras festiuitates sic pollunt.
Qm̄ de malis ch̄ianis dic̄ ps̄. Dixerūt i
corde suo cognato eoz q̄ q̄scere faciam?
oēs dies festos dei a terra: qd̄ est destruet
re diuinū cultū i mūdo Jo dñs i tertio p̄ce
pto d̄. Memento vt die sabbati sc̄ifici. Vbi
triplex nob̄ inuuit admonito salutaris.

Prima ē monitio recordatiōis / ibi. De/
Secda ē monitio cessatiōis / (mento.
ibi. vt diem sabbati.

Tertia ē monitio sc̄ificatiōis / ibi. sc̄ifices

Prima est monitio recordatiōis
cū d̄. Memento. qd̄ in n̄llo alioꝝ
p̄ceptoꝝ ponit. Qm̄ em̄ p̄uide/
rat dñs hoies circa sollicitatiōes mundi et
actiōes fm̄ m̄coriā: intelligētiā nimis oc/
cupari z fm̄ voluntatē delectari: tō vt anē
max̄ saluti cauti? consuleret dic̄. Memento
z c. ad denotandū q̄ tali die p̄cipue hō d̄
eē m̄eoꝝ dei z b̄nficiōꝝ eiꝝ. Vbi fm̄ Alex.
tria debem? in r̄edōiā reuocare.

Primū est b̄nficiū creationis. quasi no
stri principi.

Scdm̄ est redemptiōis. q̄i mediij

Tertiu est gl̄ificationis. q̄i finis.

Primū est b̄nficiū creati
onis Vbi p̄mo p̄siderandū q̄ de? oia crea
uit. z tō ne hui? obliuionē icurrerem? ait.
Memento. Jo. Jo. s. d̄. Oia p̄ ip̄m facta
st. Secdo q̄ oia p̄t̄ hoiem p̄didit. Aug.
Deus creauit oia p̄pter hoiem. et hominē

